

Prof. dr hab. n.med Jolanta Wierzba

Gdańsk 2.08.2024

Zakład Pielęgniarstwa Ogólnego

Gdański Uniwersytet Medyczny

Gdańsk Dębinki 7 80-592

58-3492875

Email:kwierz@gumed.edu.pl

Ocena

rozprawy doktorskiej mgr Marii Markowicz przygotowana na zlecenie Rady Naukowej Akademii Wychowania Fizycznego Im Jędrzeja Śniadeckiego w Gdańsku

Tytuł rozprawy: **Wpływ treningu rehabilitacyjnego opartego na aktywacji mięśni wewnętrznych stopy, na kształtowanie łuku podłużnego przyśrodkowego, równowagę, kontrolę postawy oraz podstawowe parametry chodu, u dzieci z płaskostopiem**
Cywilizacyjny postęp dokonujący się błyskawicznie w ostatnich latach powoduje że dzieci i młodzież jest coraz mniej sprawna ruchowo. Jako pediatra obserwuje to zjawisko z przerażeniem. Skutkuje bowiem narastaniem wysokiego wskaźnika nadwagi i otyłości, a jego konsekwencje w przyszłości są trudne do przewidzenia.. Dodatkowym elementem który sprzyjał brakowi ruchu w populacji był okres epidemii COVID.

Jednym z problemów wynikających z opisanych na początku recenzji zjawisk jest płaskostopie , któremu Autorka poświęca swoją rozprawę. Oczywiście poza wyżej wspomnianymi jego przyczynami Doktorantka wymienia szereg innych , w tym genetycznie uwarunkowane kształtowanie się stopy. Płaskostopie towarzyszy często spotykanej

wiotkości stawowej czy mięśniowej. Zjawisko hypermobilności zwłaszcza stawowej może ustępować z wiekiem, ale na pewno w okresie kiedy dziecko rośnie ma wpływ na kształtowanie się stopy. Wspomniane przez Autorkę najczęstsze choroby uwarunkowane genetycznie - zespół Marfana oraz Ehlersa Danlosa są często nadrozpoznowalne i dalsza obserwacja dzieci z takim rozpoznaniem weryfikuje podejrzenia, co obserwuje podczas wieloletniej pracy z tą grupą pacjentów..

Praca liczy 91 stron, podzielona jest na 9 rozdziałów, których struktura odpowiada ogólnie przyjętemu wzorcowi pisanie prac naukowych o charakterze badawczym . Zawiera 14 tabel oraz 31 rycin. Których zastosowanie w znaczący sposób ułatwia czytelnikowi rozumienie tekstu. Piśmiennictwo obejmuje 110 pozycji, głównie anglojęzycznych, ułożonych we porządku alfabetycznym , w większości pochodzące z ostatnich dziesięciu lat. Piśmiennictwo odpowiada podjętej tematyce..Zwracam jednak uwagę że we wszystkich publikacjach obowiązuje poza podawaniem autorstwa publikacji także ich numeracja co w znaczący sposób ułatwia czytelnikowi dostęp do pozycji, zwłaszcza jeżeli cytowania dotyczą jednego autora. .Proponuję poprawienie tego mankamentu przy przygotowywaniu pracy do druku.

Wstęp pracy jest znakomicie przygotowanym studium anatomicznej i fizjologicznej roli prawidłowego chodu ,Za szczególnie istotne uważam rozdział przedstawiający dynamikę chodu oraz udział stopy w jego powstawaniu, wzbogacony rycinami i wykresami.

Jest jasne że wczesna korekcja płaskostopia przyczynia się do uzyskania stabilizacji chodu. Tu rola fizjoterapeutów jest nie do przecenienia, stąd wybór powyższej tematyki przez Doktorantkę uważam za trafiony i istotny.

Przy celu pracy proponowałabym uwzględnienie hipotezy 3 w pytaniu 2 (konsekwentnie w stosunku do pytania 1) Wpływ sześciotygodniowego

programu rehabilitacyjnego u dzieci z płaskostopiem nie będzie się różnił w zależności od masy ciała. Dobór grupy badanej, jej liczebność pozwalająca na ustalenie kryteriów statystycznych oraz kryteria włączenia i wyłączenia nie budzą zastrzeżeń. Rozumiem że dzieci z grupy wyłączeniowej uczęszczały na zajęciach rehabilitacyjnych z powodu towarzyszących zaburzeń chodu i postawy.

Wstępne wyniki przeprowadzonych badań uwzględniające mniejszą grupę badawczą opublikowano w roku 2023 (Markiewicz w i wsp) w recenzowanym Journal of Clinical Medicine. W pracy tej szczególną uwagę poświęcono ocenie programu fizjoterapii u dzieci z nadwagą i otyłością, a Doktorantka jest jej pierwszym autorem.

Zwraca uwagę szczegółowa metodyka prowadzonych testów, z uwzględnieniem fotografii pomagających w zrozumieniu ich istoty. Uwzględniono także problemy związane z ich realizacją co jest szczególnie cenne.

Plusem pracy jest rzetelna, oparta na piśmiennictwie dyskusja. Wynika z niej jednoznacznie, że odpowiednio prowadzony program rehabilitacyjny u dzieci z płaskostopiem ma istotne znaczenia dla dalszego modelowania wzorca chodu.

Wnioski opracowane na podstawie przeprowadzonych badań są jednoznaczne i wskazują na pozytywny wpływ zaproponowanego modelu rehabilitacji, warto podkreślenia jest zróżnicowanie osiągniętych korzyści w grupie pacjentów z nadwagą oraz bez niej. Wskazana byłaby kontynuacja prowadzonych badań z uwzględnieniem dłuższej niż 6 tygodni obserwacji, do czego Autorkę namawiam. Moja propozycja dotyczy także ewentualnej współpracy z Kliniką Pediatrii, Endokrynologii i Diabetologii Dziecięcej GUMed gdzie przebywają pacjenci ze znaczną nadwagą. Nie zawsze osiąga się sukcesy w leczeniu tej grupy pacjentów, co często wynika m.in. z sytuacji rodzinnej i nawyków żywieniowych.

Zaproponowanie i wdrożenie programu rehabilitacyjnego jest zatem inwestycją w ich przyszłość.

Podsumowując : Przedstawione tezy pracy doktorskiej wraz z wstępem, opisem celowości prowadzonych badań, omówieniem istotnych zagadnień zawartych w publikacjach, dyskusją i podsumowaniem nie budzi zastrzeżeń merytorycznych. Powyższe zagadnienia są przedstawione w sposób jasny i logiczny . Przedstawiony wykaz publikacji w oparciu o który prowadzone były badania jest uzasadniony i zawiera najnowsze publikacje z interesującego Doktorantkę zakresu.

Liczę że Doktorantka będzie nadal uczestniczyła w dalszych etapach procesu a zdobyte doświadczenia w będzie przyczynkiem do rozwoju i zdobywania dalszych stopni naukowych .

Po zapoznaniu się z rozprawą stwierdzam, że przedstawiona przez mgr Marii Markowicz praca doktorska **Wpływ treningu rehabilitacyjnego opartego na aktywacji mięśni wewnętrznych stopy, na kształtowanie łuku podłużnego przyśrodkowego, równowagę, kontrolę postawy oraz podstawowe parametry chodu, u dzieci z płaskostopiem** spełnia kryteria i wymogi ustawowe stawiane rozprawom na stopień doktora [rozprawa odpowiada warunkom określonym w art. 13 ust.1 z dnia 14 marca 2003 roku o stopniach naukowych i tytule naukowym w zakresie (Dz. U. Nr 65, poz. 595 z późn.zm. w zw z art. 179 ustawy z dnia 3 lipca 2018 roku) i dlatego wnoszę do Rady Naukowej Akademii Wychowania Fizycznego Im Jędrzeja Śniadeckiego w Gdańsku do dalszych etapów przewodu doktorskiego. Wnioskuje także o przyznanie wyróżnienia.

Prof. dr hab.n.med Jolanta Wierzba

Prof. dr hab. n. med. Jolanta Wierzba
pediatra, gastrolog kliniczny
87/8860